

ISLANDS *Kontakt*

ISLANDSKLUBBEN I DANMARK

Nummer 34. Januar 2000.

Formand: Torben Jensen, Kollekollevej 6A, 3500 Værløse. Tlf. /Fax 44 48 55 49

Redaktør: Jørgen Steen Larsen, Caroline Amalievej 112 B, 2800 Lyngby

Tlf. /Fax 45 87 46 62, E-mail: jslakt@post11.tele.dk

Kære samleren !

Her ved skiftet til det nye årtusind har Hans Erik Andersen følt, at han efter en stor arbejdsindsats som redaktør gennem 6 år nu passende kunne tillade sig at overdrage ansvaret til en anden.

I sit første nummer af IslandsKontakten, nr. 16, januar 1994, skrev Hans Erik, at det var hans nytårsforsæt - med hjælp fra læserne - at få udgivet bladet 4 gange årligt. Ind imellem har det desværre knebet lidt med hjælpen fra læserne, men der er alligevel grund til at glæde sig over, at det er lykkedes for Hans Erik, at få udgivet 18 numre på de 6 år svarende til gennemsnitlig 3 numre pr. år. Det er blevet til mange spændende artikler, som har været med til at markere foreningen som en af de førende kræfter indenfor Islands filateli, så som formand for foreningen vil jeg gerne rette en stor tak til Hans Erik for hans flotte indsats for Islandsklubben i Danmark.

Samtidig vil jeg gerne byde velkommen til Jørgen Steen Larsen som ny redaktør. Læserne af IslandsKontakten kender allerede Jørgen fra hans mange artikler om de islandske poststempler, og vi håber på, at han som redaktør vil kunne inspirere medlemmerne til at skrive i vort blad.

Som formand vil jeg derfor gerne opfordre alle vore medlemmer - både i ind- og udlandet - til at bakke op omkring Islandskontakten og den nye redaktør således, at vi også fremover kan få glæde af at kunne læse et spændende klubblad.

Med de bedste nytårsønsker til alle vore medlemmer,

Torben Jensen.

Som afgående redaktør vil jeg gerne takke både læserne og ikke mindst de mange medlemmer, som har bidraget med artikler til IslandsKontakten i min tid som redaktør.

Hans Erik Andersen.

Først en tak til bestyrelsen og medlemmerne for valget som redaktør. Dernæst vil jeg gerne tilslutte mig opfordringen fra både den tidligere redaktør og formanden til alle medlemmer - altså også dig ! - om at levere artikler og kommentarer til brug for IslandsKontakten. Når vi har valgt at være medlem af en specialklub, er det vel ikke mindst, fordi vi søger yderligere viden og hjælp om vor kære hobby.

I de 33 numre af IslandsKontakten der er udgivet, er der allerede megen nyttig viden og hjælp at hente. Det er imidlertid et problem, at de mange nye medlemmer mangler disse numre og, at vi gamle ofte har glemmt, hvad der tidligere er beskrevet. Vi har derfor brug for en eller flere systematikere, som vil hjælpe os alle med at udarbejde en oversigt over de tidligere artikler med en dertil hørende emnekode således, at du let kan finde frem til de artikler, som har netop din interesse.

Det er heldigvis ikke altid nødvendigt at starte med at opfinde den dybe tallerken. Fra vort broderfolk, Föreningen Islandssamlarna, kan man således hente inspiration til en sådan emnekode, idet der for en del år siden blev introduceret koder til brug for en medlemsoversigt med angivelse af hvilke emner, de enkelte især interesserer sig for:

100 Helark.

101 4- blok.

o.s.v. indtil kode

199 Frankokuverter.

Denne emnekode bør kunne udbygges og anvendes som søgekriterium til de enkelte artikler.

Udbygningen af emnekoden kunne i sig selv være en spændende opgave (måske i samarbejde med medlemmer fra Föreningen Islandssamlarna ?), og jeg vil derfor gerne opfordre interesserede medlemmer af IslandsKlubben i Danmark til at kontakte redaktøren, som meget gerne vil forsøge at være behjælpelig som igangsætter.

Jeg glæder mig til et godt samarbejde med medlemmerne om udgivelsen af IslandsKontakten.

Jørgen Steen Larsen.

Formandens beretning for år 2000.

Kære medlemmer.

Da formanden som det høre sig, skal have ordet og redegøre for året der gik, og samtidig gå ind i det nye årtusinde, ser man tilbage på årene der er gået. Først stiftede vi Islands Studiekredsen efter Hafnia 1976, hvor Ebbe Eldrup var stifter og hvor vi mødtes under hjemlige forhold. Da der blev behov for en større forening, blev Íslandsklubben i Danmark stiftet før Hafnia 1987.

Da jeg har siddet som kasserer de første 2 år, og derefter som formand i 11 år, og har haft et godt samarbejde med bestyrelsen gennem tiderne, er det nok på tide at der er nye der tager over. Vi har nu fået en ny redaktør med et nyt koncept, som jeg ikke kan stå inde for, og derfor vil jeg gerne trække mig tilbage her på generalforsamlingen efter egen fri vilje.

Jeg har drøftet det med min familie, der har bakket mig 100 % op igennem mange år, of de er enige med mig i min beslutning. De har været med til at kopiere bladet – samle og udsende det – lave kaffe – sætte borde op, og rydde af efter møderne.

Jeg håber, at klubben får fremgang i årene der kommer, især når jeg tænker tilbage på de mange gode timer, vi har haft her i Værløse og på udstillinger i Danmark og i Ísland, for ikke at glemme, samarbejdet med Íslandssamlarne i Sverige Göteborg/Stockholm – folk i Tyskland – Holland og i Forum gennem årene, og især Nordia i Odense 1998 samt mange andre steder.

Med venlig hilsen

Torben Jensen.

Formand.

Mødeprogram for forårssæsonen.

Tirsdag d. 11.1.2000.	(M)	Helsager v/Ebbe Eldrup. Bemærk: Flyttet fra d. 11.10.99.
Tirsdag d. 8.2.2000.	(M)	Generalforsamling.
Tirsdag d. 14.3.2000.	(M)	Anden del Tjeneste v/Orla Nielsen.
Tirsdag d. 11.4.2000.	(2)	Emne og foredragsholder meddeles senere.

Alle møder foregår i Biblioteket, Bymidten 48, 3500 Værløse. M = Multisalen, 2 = Lokale 2.
Møderne starter kl. 19.30, og dørene er åbne fra kl. 19.00.

Referater af efterårets møder.

Klubmødet den 14 / 9 1999.

Det er altid spændende at starte på en ny sæson. Denne gang var det for alvor nyt, idet vi havde fået nyt mødelokale, på biblioteket. Lokalet vi har fået stillet til rådighed er rigtig godt, og ikke mindst køkkenet er velfungerende, så vores utrættelige Bina fik hurtigt lavet både kaffe og the, som altid er gratis for medlemmerne. Selve aftenen, som 16 havde valgt at møde til, var helliget fremvisningen af Johnny's auktionsmateriale til næste auktion. Et meget bredt udvalg af Islandske mærker og breve som kunne tilfredsstille alle samlerniveauer. Man kunne på vanlig gennemsynsvis bestille de numre, som man gerne ville se, og Johnny fandt dem hurtigt. Det var mit indtryk, at medlemmerne havde meget at tale om siden sidste sæson, da snakken gik meget livligt. Vel mødt til en ny sæson 99-00, og lad os håbe, at vores klub vil være med til, også i det nye årtusinde, at udbrede kendskabet til Islandsk filateli.

CEL

Klubmødet den 11 / 10 1999.

Det var meningen, at vi skulle have hørt Ebbe fortælle om islandske helsager, men han måtte sende afbud. I stedet blev det Jørgen Steen Larsen, som med kort varsel påtog sig at holde et indlæg "Om at samle på islandske poststempler". Men han havde alligevel nået at forberede skriftligt materiale, som blev udleveret til det dusin medlemmer, som var mødt op.

Jørgen Steens udgangspunkt for at samle poststempler er viden om Islands posthistorie. For at imødekomme formandens ønske om "nede på jorden oplysninger" havde Jørgen Steen valgt et speditiskt syssel, nemlig Skagafjarðarsýsla, som ligger på Islands nordkyst omkring fjorden Skagafjörður. Syslet er tilfældigt valgt og står således som et generelt eksempel på udviklingen. I området har der totalt været 28 poststeder (Póstafgreiðsla (PA) og Bréfhirdingar (BH)). Det er nu reduceret til 4. I 1947-48 var der flest poststeder i Island (omkring 300) - bibeholdt fra krigen, men efterhånden lukkedes mange, dels fordi stemplerne blev slidt op, dels pga affolkning.

Man ser ofte flere kommuner (hreppur) pr. poststed, hvilket hænger sammen med, at et poststed drives af en person. Når denne dør, så får en ny person til opgave at drive det videre, og han kan bo i en helt anden kommune, hvorfor der bliver tale om et nyt poststed. Den slags betyder, at et bestemt stempel kan være forholdsvis almindeligt, mens det er på et poststed og meget sjældent, når det anvendes på et andet. Det kan også være sjældent i perioder, f.eks. før og efter at langtursbussen stopper på stedet og dermed gør det til et knudepunkt. Et andet eksempel er N1a-84, som er almindeligt, når det gælder anvendelsen i Siglufjörður, men sjældent i Fell (ved fjordens udkant) i perioden, hvor det blev genanvendt i Skagafjarðarsýsla.

Foredraget var fyldt med den slags spændende oplysninger, som til fulde beviste, hvor vigtigt det er at knytte viden om posthistorie til en stempelsamling. Vi så Jørgen Steens samling for området. Imponerende er den. Men selvom Jørgen Steen nu har opsat ca. 1500 plancher (efter at være startet for ca. 10 år siden) vil referenten for egen regning alligevel knytte et par kommentarer til opsætningen. I og med, at der er tale om en opsætning pr. poststed, får vi en blanding af gamle og

nye frimærker med stempler fra antikvatypen til de moderne brotypestempler. Det er en følge af logikken i opsætningen, som ikke kan kritiseres, men synsindtrykket bliver alligevel lidt "uroeligt". Plancherne er heller ikke umiddelbart (for den "almindelige" beskuer) nær så spændende som foredraget – det er referentens indtryk, at det kan være, fordi forklaringerne mangler. Mao. en posthistorisk tekst på plancherne kunne måske både gøre samlingen mere interessant for beskueren, samtidig med at det "uroelige" indtryk pga forskellen i frimærkernes udseende (fra bogtryk til moderne flerfarvetryk), måske kan formindskes. Men – som sagt – det er kun referentens mening. Det kunne være interessant at høre andres.

ON

Klubmødet den 9 / 11 1999.

Denne aften havde 11 fundet vej til det nye mødelokale. Måske var det vejret, som var utrolig tåget og koldt, der var årsag til, at kun så få kunne komme.

Der var ellers al mulig grund til at være tilstede. For efter at Torben havde budt velkommen, kunne vi se frem til Tor's fine lysbilledforedrag om I-GILDI perioden. Tor's samling var af et helt enestående omfang, og indeholdt objekter på internationalt niveau. Der blev omtalt breve og disses historie, samt vist enheder af allerhøjeste klasse. Dette billedforedrag, sammenholdt med Tor's utrolige viden på området gav os en god og lærerig aften.

Sluttelig var der almindelig hygge om mærkerne, og vi så et par dejlige ting, som Orla havde erhvervet sig på Thomas Højlands auktion. Et I-GILDI brev, samt et Prir brev.

En god aften som altid. Næste gang er der julehygge, med hvad dertil hører.

CEL

Mødet i Forum 1999.

Igen i år var Frimærker i Forum rammen om stor aktivitet i Islandsklubben i Danmark. Vi havde som vanlig reserveret et bord i restauranten, som var mødested for medlemmer af Islandsklubben i den tid, der var åbent i Forum. Det er en utrolig god ide at have et sådant mødested, hvilket da også fremgik af, at mange medlemmer kom og bytte/snakkede frimærker. Vi havde i den forløbne tid besøg fra både Island, Holland, Tyskland og Sverige. Det skal i den forbindelse nævnes, at Torben og Bina, gør et meget stort arbejde for at Forum-aktiviteten afvikles med så stor succes som den gør.

CEL

Klubmødet den 13 / 12 1999.

Så blev det jul. Torben bød velkommen til de 15 fremmødte og fortalte i den forbindelse, at vi havde fået ny redaktør af IslandsKontakten. Vores mangeårige redaktør Hans Erik Andersen havde valgt at sige stop, og tak siger vi for hans store arbejde. Tillige byder vi velkommen til Jørgen Steen Larsen, som har indvilliget i at overtage arbejdet med udgivelsen af IslandsKontakten.

Bina havde indkøbt nogle julekager, som blev serveret med kaffe og brændevin fra Magne. Bordet var pyntet med julestjerner, som senere blev udloddet blandt de fremmødte. Orla havde lavet en lille konkurrence i form af en tipskupon, hvor det gik ud på at vide noget om Islandske frimærker. Som Orla sagde: Nogle af spørgsmålene er svære, andre er lette - alle syntes de var svære. Man kunne vinde en flaske rødvin -Tor vandt.

Vi havde en hyggelig aften som sluttede ved 22-tiden. Må I have en Glædelig Jul.

CEL

Nytårshilsen. Fra NFV SKANDINAVIE i Holland har vi fået en nytårshilsen, som vi gerne vil sende videre til vore medlemmer:

Kære samlervenner !

Endnu et år er forbi, og ikke kun et nyt århundrede, men et nyt årtusend er ved at vågne. Vi håber, at samarbejdet mellem vore foreninger i disse nye tider vil fortsætte og blive uddybet.

Hvis du på et tidspunkt får behov for at kontakte os, må du derfor ikke holde dig tilbage.

Fra vor side vil vi gøre vort yderste for at udvide vore grænser og vinde nye venner.

Endnu engang ønsker vi jer alle "Gledilegt Jól og Gledleg Nýár".
Med filatelistisk hilsen fra medlemmerne og bestyrelsen

Hank P. Burgman.
P.R. Commissioner.

Nye medlemmer.

- 128 Haraldur Sæmundsson, P.O. Box 123. ÍS-121 Reykjavík. Ísland.
129 Mikael Magnusson. Lilla Ersta 24. S-11628 Stockholm. Sverige.
130 Erik Holm. Elsebethvænget 16. DK-5270 Odense N.

Adresserrettelse:

I det sidste nummer af IslandsKontakten kom vi til at lave en fejl. Den korrekte rettelse er:
106 Jørn S. Sprogø, Funder Tværvej 39, 8600 Silkeborg.

Oversigt over artikler i ISLANDSKontakten nr. 34.

Side.

"Postkassen."	5 - 6
"Et spændende brev."	6 - 7
Nyt om nummerstempellet N2-219.	7 - 8
De tofarvede aur-mærkers rammetrykform.	9 - 15
Reykjavík's maskinstempel M1B.	16 - 18
Efterårets auktioner.	18
Kommentarer til det nye "Facit 2000 Special" og specialkataloger mere generelt.	18 - 19

"Postkassen."

Under denne rubrik vil der fremover blive bragt korte indlæg om løst og fast fra vore medlemmer. Har du et spørgsmål eller en oplysning, som også kan interessere andre medlemmer, søger du kontakt til andre medlemmer med et særligt samleområde, er der noget du tilbyder at sælge, eller er der noget specielt, du søger til din samling?

Landssamband íslenzkra frímerkjasafnara (LÍF) har oplyst, at der vil blive afholdt to simultane frimærkeudstillinger i Reykjavík i år 2000. De vil begge blive afholdt i Kjarvalsstaðir fra d. 27. juli til d. 30. juli.

Hovedudstillingen bliver Nordjunex 2000, som vil blive afholdt efter Nordjunex's traditioner.

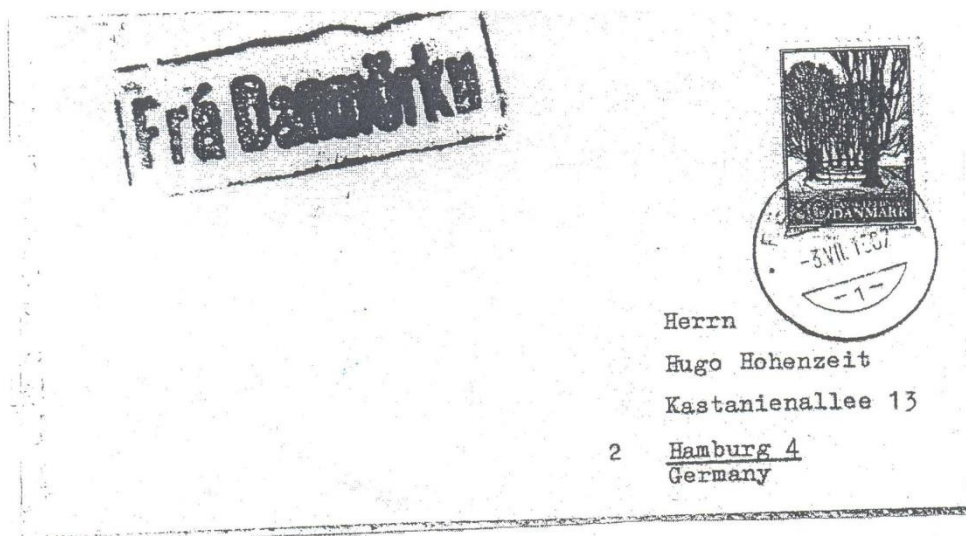
Det er dog endnu ikke endeligt besluttet, om den nordiske frimærkeungdom får lejlighed til at vise deres filatelistiske viden ved en quiz, på samme måde som det er ske under de seneste Nordjunex udstillinger.

Den anden udstilling DIEX 2000 vil blive afholdt i samarbejde med det tyske forbund, og er klassificeret som en national udstilling (rang 1). Der bliver omkring 15 tyske udstillere, som vil vise islandsk materiale.

Fra Thor Thorsteins har vi fået meddelelse om, at 28 datostempler og 2 rullestempler i forbindelse med årtusindskiftet er blevet udskiftet. Som bekendt blev det islandske postvæsen privatiseret d. 1.1.1998 under det nye navn hf Íslandspóstur. Dette navn er nu indsat i de nye stempler. I det næste nummer af IslandsKontakten vil vi vende tilbage med en oversigt over de 30 nye stempler.

Fra Jørgen Vanman Johansson har vi modtaget følgende kopi af et klip med et dansk frimærke stemplet i Reykjavík og derfra sendt videre til Tyskland.

Jørgen spørger, om stemplet "Frá Danmörku" er islandsk eller tysk eller hvad ?

Det foreløbige svar på Jørgen's spørgsmål er, at stemplet er Islandsk og, at der findes tilsvarende stempler med indskrifterne "Frá Finnlandi", "Frá Noregi" og "Frá Svíþjóð".

Vi vil gerne opfordre læserne til at supplere med oplysninger om bl.a. anvendelsesperioder, som derefter vil blive bragt i det næste nummer af IslandsKontakten.

Endelig kan vi fortælle læserne, at det foredrag, der blev holdt på Nordia udstillingen i Odense, nu er udsendt som en artikel i Posthistorisk Tidsskrift nr. 4, december 1999 under titlen "Postforbindelsen under 1. verdenskrig mellem Island og Færøerne til Danmark i transit gennem Storbritannien." Såfremt der måtte være medlemmer, som skulle fatte interesse for dette spændende område, kan der henvises til IslandsKontakten nr. 31 side 8 - 23.

"Et spændende brev."

Arne Fahnøe har altid haft en særlig evne til at finde spændende objekter, og også i Forum lykkedes det for Arne at finde et brev, som vi har fået lov til at vise i IslandsKontakten. Arne skriver:

Brevet er sendt til Konstanz i Tyskland. Derfra omregistreret til Rom i Italien.

Af stempler kan ses følgende:

Reykjavík 13.7.27. London 18.7.27. Konstanz 20.7.27. Milano 21.7.27. Rom 21.7.27. Herudover et firkantet stempel. Jeg ved ikke hvad det er. Er der nogen, der kan forklare dette stempel ? Endelig er der enkelte blyantspåtegninger.

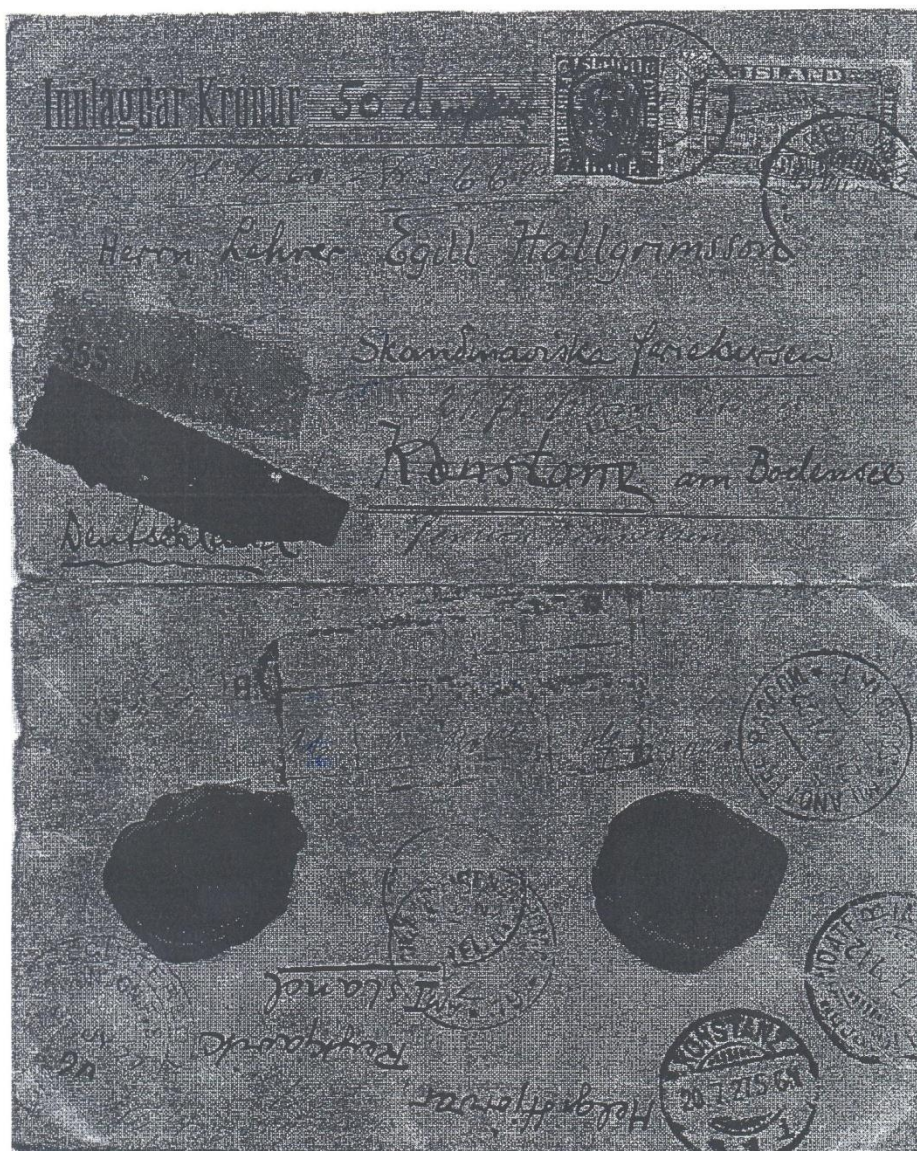
Der var straks nogle venlige personer, der mente, at der var faldet et frimærke af brevet. Jeg holdt på, at det var det kraftige laksegl på bagsiden, der forhindrede stemplet i at give aftryk på nederste bue på højre Reykjavík-stempel. Jeg fik ret, idet portoen er 117 aur.

Portoen fremkommer således:

II-vægtklasse: 55 aur, Rek: 30 aur, værdi indtil 250 IKR: 32 aur, i alt 117 aur.

Brevet er altså overfrankeret med 3 aur.

Vi ønsker Arne tillykke med det spændende brev, som vi meget gerne vil bede læserne om yderligere kommentarer til

Med hjælp fra læserne vil vi gerne forsøge at gøre denne rubrik til et fast indslag og beder derfor om, at også du sender et spændende brev til redaktøren.

Nyt om nummerstemplet N2-219.

Fra Thor Thorsteins har vi via Rapport modtaget følgende oplysninger om, hvor nummerstemplet N2-219 har været anvendt:

Det fremgår af postens arkiver, at N2-219 blev sendt til rederiet "hf Djúpbáturinn's" kontor i Ísafjörður havn for at skulle anvendes ombord på dette rederiets fartøj "Arthur & Fanny", IS-499, som sejlede for rederiet i årene 1927 - 1933. I 1934 gik rederiet konkurs.

I 1935 blev der etableret et nyt selskab ved navn "hf Vestfjardarbáturinn", til at sejle på fjorden, og dette skete til og med 1942. Dette rederi købte aldrig egne skibe, men lejede i stedet for adskillige skibe, ofte for en kort periode eller for en enkelt sejlads. Det vides ikke efter hvilke ruter der blev sejlet, og om nogle af skibenes navne endnu ikke kendes, men det synes sikkert, at nummerstempellet ofte var i brug enten på rederiets kontor eller på nogen af de lejede skibe.

D 1.12.1942 blev der etableret et helt nyt rederi - igen med navnet "hf Djúpbáturinn" - som købte fartøjet "Fagernes". Dette skib startede sine sejlads d 1.1.1943, og dermed fortsatte anvendelsen af nummerstempellet indtil det blev taget ud af brug i 1956.

Vi får herefter følgende oversigt over anvendelsen af nummerstempellet:

1927 - 1933	Ombord på skibet "Arthur & Fanny".
1935 - 1942	Hovedsagelig på hf Vestfjardarbáturinn's kontor eller ombord på lejede skibe af hvilke følgende er kendte:
1935	ss Egil Skallagrimsson MB-83.
1936-1939	mb Hekla ST-481.
1937	mb Olav, mb Frigg, mb Hugin I.
1938	mb Snarfari GK-200, mb Hugin II IS-92.
1939	mb Hugin III IS-93.
1940	Kolbein ungi.
1941-1942	mb Harpa, mb Richard.
1943 - 1956	Ombord på mb Fagernes eller på hf Djúpbáturinn's kontor.

Fra IslandsKontakten sender vi en stor tak til Thor Thorsteins.

Nedenfor kan vi vise nogle eksempler på N2-219 fra de 3 rederier anvendt på løse mærker.

hf Djúpbáturinn

hf Vestfjardarbáturinn

hf Djúpbáturinn

Med hjælp fra læserne vil vi meget gerne bringe en afbildning af en hel forsendelse med N2-219 i det næste nummer af IslandsKontakten, så hvis du er den heldige ejer, er det bare om at kontakte redaktøren.

De tofarvede aur-mærkers rammetrykform

I 1892 fremsender Landshøvdingen for Island et ønske om højere frimærkeværdier, angiveligt grundet forhøjelse af pakkeporto. Danmark havde siden 1875 haft frimærker i værdierne 50 og 100 øre. Det fik Island nu også, og mærkerne udføres som de danske i to farver, og trykkes i een trykgang på König & Bauer tofarvemaskine.

Hermed brydes med den hidtidige trykmetode for islandske frimærker, hvor en trykform bestående af 25 (5x5) stereotypier, skulle anvendes 4 gange for at fremstille et salgsark. I skriftstøber H.A.F. Friis's regnskabsbog (Friis var underleverandør for Thiele) står at læse:

Aug. -92: 220 isl. 50 og 100 ø. Frmk.
 tilfilet og påstøbt
 110 Frmk. rammer do

Påstøbt betyder, at galvanoerne (Thieles arbejde) som jo var tynde kobberskaller, blev udfyldt og understøttet med bly. Tilbage hos Thiele blev galvanoerne sat på fod i passende højde og opsat i ramme med det fornødne afstandsblindmateriale, så man endte med en trykkeklar 100 stk. form.

Man vil bemærke, at 10 stk. reservegalvanoer blev fremstillet.

Ovaltrykformene klargjordes naturligvis på samme måde, men skal ikke omtales her.

Rammegalvanoerne er anbragt i trykformen uden hensyn til stilling (man har overhovedet ikke tænkt på, at der var en forskel) og man fik den kendte fordeling på 51 rette og 49 omvendte rammer, når man går ud fra de ensfarvede mærkers ramme.

Præcis hvornår filatelister blev opmærksomme på denne orienteringsforskel på rammegalvanoerne, ved jeg ikke. Sir Athelstan Carøe skriver i NFT 1987, at han opdagede fænomenet ca. 1930, men ved henvendelse derom til KPK fik at vide, at en vis Wichmann? var kommet ham i forkøbet. Carøe fandt dog ikke selv opdagelsen særlig interessant, da rammerne i modsætning til de danske tofarvedes ingen varianter havde og altid var ca. fifty-fifty fordelte.

Rammefordelingen, som ikke ændres i hele trykformens brugsforløb, ses på hosstående diagram. Med nummer er fremhævet de positioner af speciel interesse, som senere skal omtales.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
R	R	R	O	O	O	R	O	O	O	10
O	O	O	R	O	O	O	R (18)	R	O	20
R	O	R	R	O	O	R	R	O	R	30
R	R	R	O	R	O	R (37)	R	O	R	40
R	R	R (43)	O	R	R	R	R	O	O	50
R	O	R	O	O	O (56)	O	R	R (59)	O	60
R	R	O	O	O	O	R	R	R	O	70
R	R	R	R	O (75)	O	O	O	R	R	80
O	O	R	O	R	R	R	O	R	O	90
O	O	O	R	O	O	R (97)	R	R	O	100

Trykformen var i brug fra 1892 til 1904 og blev ikke udsat for større slitage, da den kun anvendtes til at trykke ca. 7.000 ark frimærker, makulatur endda inclusive.

Produktionsregnskabet ser således ud:

År	Thiele-fabr.	Værdi	Antal ark
1892	103	50 aur	500 + 50 arkivark
		100 aur	500 + 50 arkivark
1898	164	50 aur	1.000 (tk. 12¾)
1899	180	4 aur	2.000 + 25 arkivark
1900	192	25 aur	2.000 + 25 arkivark
1904	235	4 aur	144 Bern-nytryk
		25 aur	150 Bern-nytryk
		50 aur	141 Bern-nytryk
		100 aur	134 Bern-nytryk

Betragter man Postmuseets helark af 50 og 100 aur 1892, må man give Carøe ret, der er næsten ingen fejl.

Rammematrixfejl kunne tænkes, men har ikke kunnet påvises.

Af enkeltgalvanofejl (RGF) findes med sikkerhed kun afskåret N.Ø. hjørne på pos. 18 og 97, som desværre ikke kan adskilles, da begge er rette. Desuden afskåret N.V. hjørne på pos. 59. Disse fejl er alle konstante gennem hele brugsperioden.

Seks år senere på 50 aur tk. 12¾ optræder, formentlig i hele oplaget en iøjnefaldende fejl på pos. 37. Kraftig bule i S-ramme yderst til venstre og sammentrykket S.Ø.-hjørne (RGF 37a). Desuden ses en yderligere fejl, bule i ovalring foroven udfor inderste venstre (14.) hjørnelinie. Denne bule udvikles senere i oplaget til et brud.

På 4 aur er RGF 37a endnu mere synlig, S.Ø.-hjørnet er nu gennembrudt.

I fabr. 192, 25 aur, er RGF 37 udskiftet med en fejlfri galvano, som også er indsat i ret stilling. Derefter ingen ændringer.

-----0-----

Pos. 43 udviser fra og med 25 aur et næsten lodret brud gennem den indre rammelinie og N.V. hjørnelinier og hjørnetrekant. (RGF 43).

-----0-----

Pos. 56 har fra og med 4 aur et skarpt udvendigt hak til venstre i S-rammen (RGF 56).

-----0-----

Pos. 59, som fra starten har afskåret N.V.-hjørne (RGF 59a), har fra og med 4 aur et brud på ovallinien ca. udfor A i AUR. (RGF 59b).

-----0-----

Pos. 75 er helt speciel. Fra og med 4 aur findes bule i ovallinie og brud på indre rammelinie udfor midten af Ø-rammen. (RGF 75a).

Endvidere findes i en del af 4 aur trykket uregelmæssige røde pletter svarende til ovalens værditalscirkel. (RGF 75b). Disse pletter er ikke spiser (som skyldes blindmateriale, der har arbejdet sig op i trykkehøjde), men beror på en løsning af og opbuling af galvanoskalen fra understøbningen. Disse pletter er givetvis blevet bemærket, men tilsyneladende har man valgt at reparere denne galvano, d.v.s. man har presset bulerne på plads og samtidig lagt en lille klat loddemateriale i til udbedring af RGF 75a. På 25 aur er galvanoen således i orden, reparationen kan dog anes, som billedet viser.

Reparationen er dog ikke holdbar, det ilagte materiale må være faldet ud igen, for på Bern-nytrykkene dukker RGF 75a op igen. Desværre kan jeg ikke vise et billede af pos. 75 Bern-nytryk, men på kopierne af Postmuseets nytryksark ses tydeligt den genopdukede fejl.

Til slut må nævnes, at ifølge Erik Lundgaards 1941 opgørelse over gammelt trykmateriel beroende hos Islands Postvæsen findes her: "100 stk. rammer uden værdiangivelse fra taltypen". Om disse sidder samlet eller er løse anføres ikke.

Leif Fuglsig

PS. Benævnelserne RGF i denne artikel er en "forkortelse" af det der i tidligere artikler er benævnt RG-fejl.

De tofarvede aur-mærkers rammetrykform

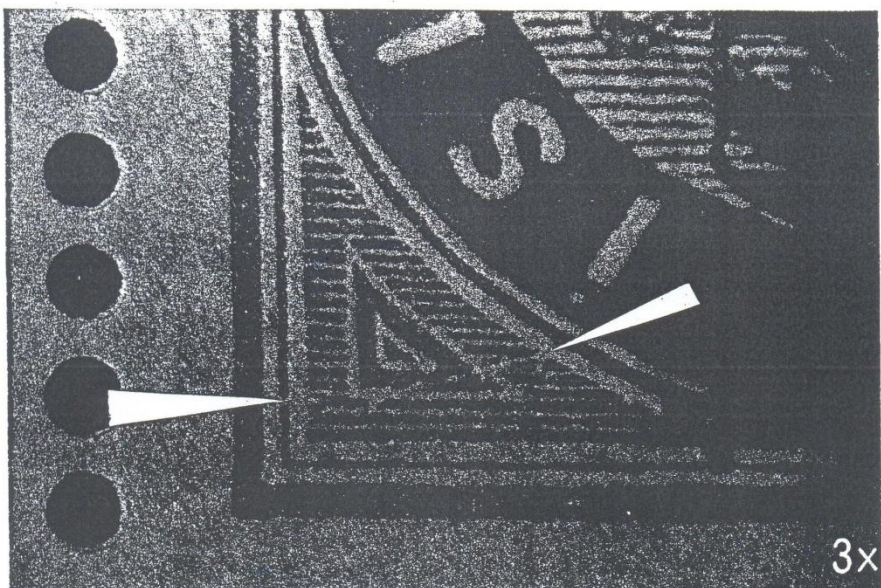

RGF 37 a og b
tidligt stadium af b

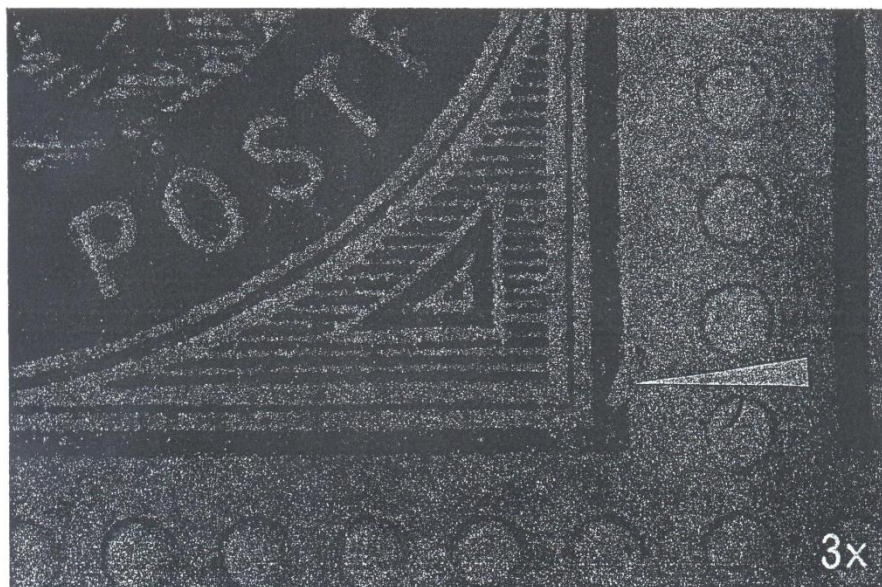

a
RGF 37 a og b
fra 50 aur tk. 12³/₄
a

De tofarvede aur-mærkers rammetrykform

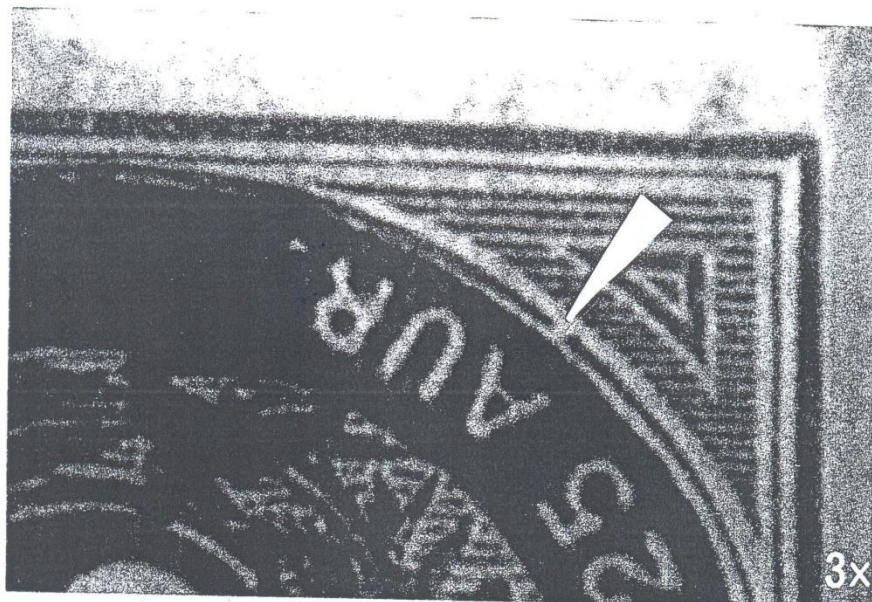

RGF 43
fra 25 aur

RGF 56
fra 4 aur

De tofarvede aur-mærkers rammetrykform

RGF 59 b

RGF

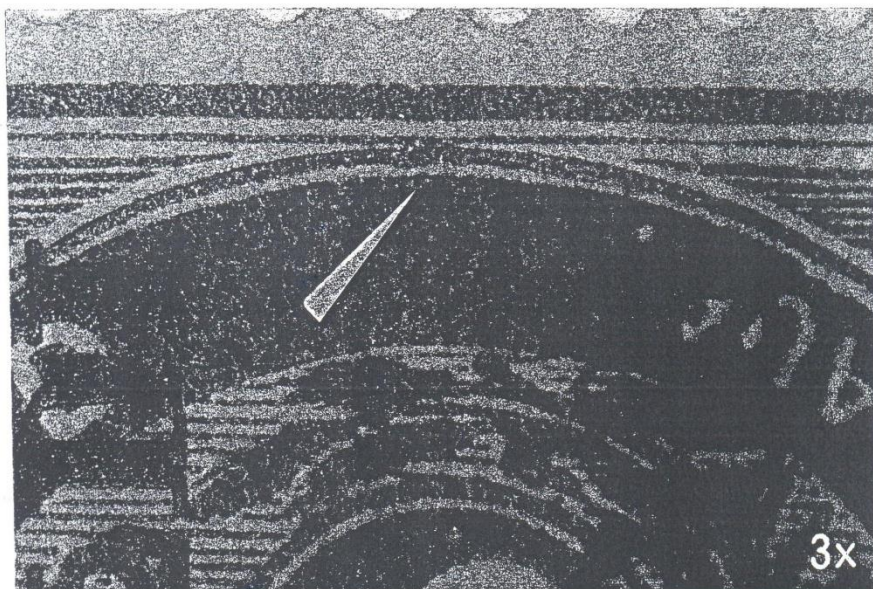
RGF 59 a og b

a gennemgående

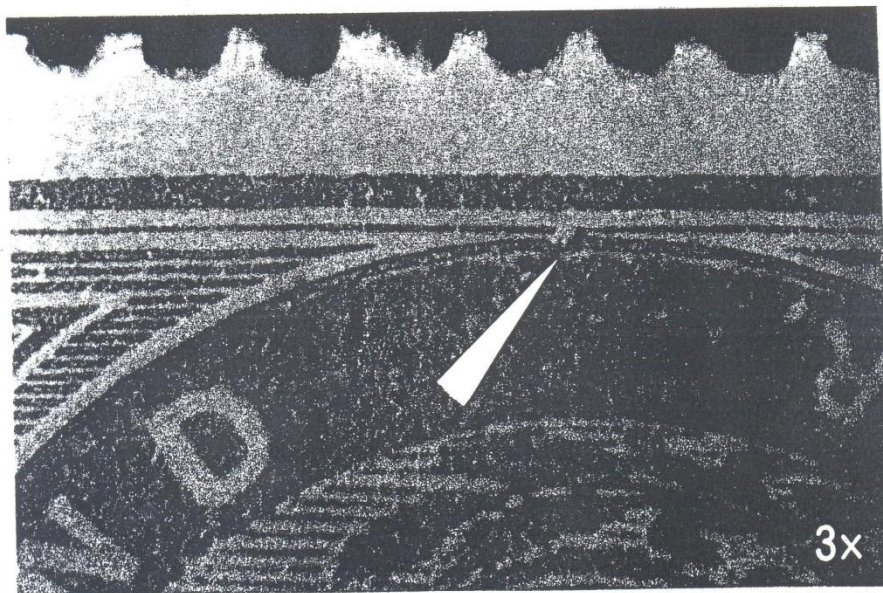
b fra 4 aur

(her vist på Bern-nytryk)

De tofarvede aur-mærkers rammetrykform

RMF 75 repareret
kun på 25 aur

RGF 75
på 4 aur
og igen på Bern-nytryk

Ifølge TT's brotpepestempelhåndbog kendes dette stempel kun anvendt i ca. 2 år fra 23.IX.1965 til 17.VIII.1967. Stempelhovedet synes altså langt fra at have haft samme kvalitet som det oprindelige M1A, der ifølge TT blev anvendt fra 1.IV.21 til 5.IX.65.

M1B består af to cylindre samt to sæt bølgelinier. Stemplet har ud over datoen plads til to cifre med klokkeslæt. TT oplyser, at de to cifre i klokkeslættet ofte udfyldes med en kombination af 0, 1, -, og X. Betegnelsen X er i dette notat anvendt for en sort firkant.

Vi har haft lejlighed til at gennemgå et større dubletmateriale og har som stempelinteresserede bl.a. forsøgt at lægge mærke til, hvordan man udfylder de to cifre med klokkeslæt. På grundlag heraf kan vi kun bekræfte TT's oplysninger om en hyppig anvendelse af anonyme klokkeslæt.

Den tidligste anvendelse vi har set af M1B er fra -2 IX 65 og har et ulæseligt eller manglende klokkeslæt. Vi ved ikke, hvordan dette passer sammen med, at det fremgår af TT's brotpepestempelhåndbog, at M1A kendes anvendt frem til 5.IX.65.

Af andre tidlige anvendelser har vi set klokkeslæt -X anvendt d. -7.IX.65 og XX anvendt -8.IX.65.

Den seneste anvendelse vi har set er fra 23.VIII.67 og har klokkeslæt XX.

Anvendelsesperioden for M1B kan altså udvides lidt i begge ender.

Vi har set følgende anvendelser af et tocifret klokkeslæt:

- 10: -6.I.66
- 14: -7.X.65, -8.X.65, 11.X.65 samt ?4 14.IX.65
- 15: 10.VI.66, 14.VI.66, 21.VI.66, 26.VII.66, -4.VIII.66 og 25.VIII.66.
- 16: 17.IX.66 og 20.IX.66
- 18: -8.X.65

Anvendelse af et tocifret klokkeslæt er langt mere ualmindelig end de anonyme klokkeslæt.

Den ene cylinder beskadiges i oktober 1966 ved, at der kommer et brud på den vandrette linie over datoen lidt til venstre for midten. Nedenfor betegnes den cylinder, der ikke beskadiges med A, og den beskadigede cylinder med B.

Anvendelsen af anonyme klokkeslæt i perioden før den ene cylinder beskadiges.

Det ser ud til, at brugen af 1X og -X i cylinder A og B starter kort tid før beskadigelsen - omkring 1.10.1966. Da vi ikke kan kende forskel på de to cylindre før 13.10.66, tør vi ikke udtale os om klokkeslættene i hver af de to cylindre for denne periode, men kan alene vise følgende oversigt over tidspunkter for anvendelsen af forskellige anonyme klokkeslæt:

Klokkeslæt fortrinsvis	Fra	Til
-X eller XX.	7.IX.65	6.X.65
X0.	27.X.65	28.XII.65
1X.	7.I.66	3.VI.66

Anvendelse af anonyme klokkeslæt i perioden fra den ene cylinder beskadiges.

Den tidligste anvendelse, vi har set af M1B med beskadiget cylinder, var fra 13.10.66.

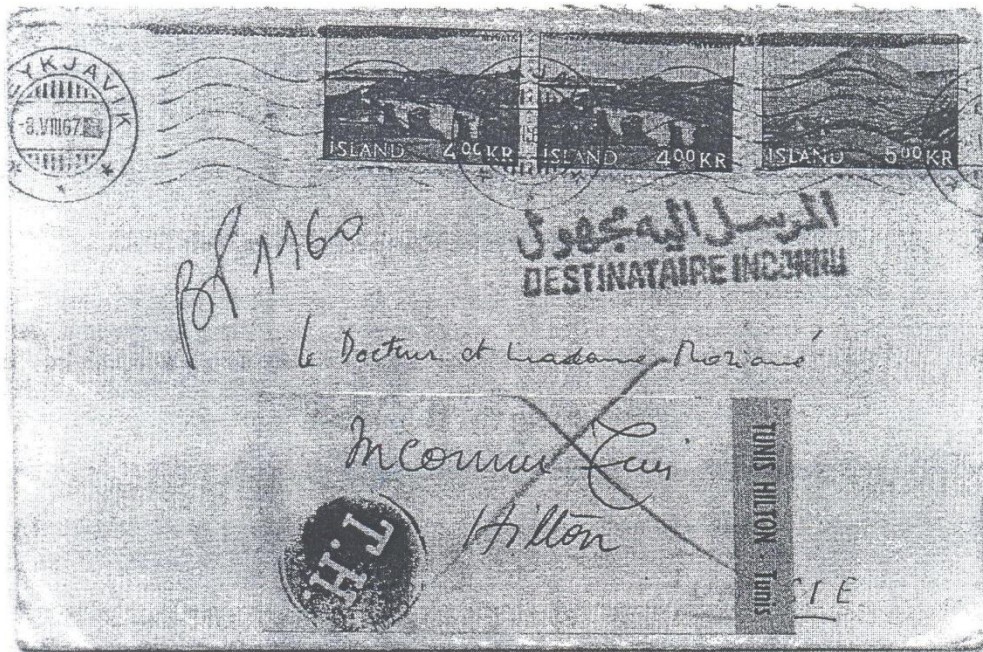
Beskadigelsen synes at være sket i oktober 1966.

Klokkeslæt cylinder A: I starten er klokkeslættet udfyldt med 1X og fra omkring årsskiftet 66/67 ændres klokkeslættet til -X.

Den seneste anvendelse vi har set af 1X var fra 8.12.66 og den første anvendelse af -X fra 9.1.67.

Klokkeslæt cylinder B: I starten er klokkeslættet udfyldt med -X og fra maj 1967 med XX.

Den seneste anvendelse vi har set af -X var fra 5. IV.67 og den første anvendelse af XX fra 31.V.67.

Brev til Tunis afstemplet med M1B ”-8.VIII 67.” og klokkeslæt ”XX”. Retur, afsenderen ukendt.
 Bemærk den beskadigede cylinder B yderst til venstre.
 Vi hører gerne fra læserne, om portoen er korrekt.

M1B ”-6.I.66” med klokkeslæt ”10”. M1B ”-8.X.65” med klokkeslæt ”18”.

Fra Thor Thorsteins har vi fået følgende interessante kommentar, som vi meget gerne vil give videre til IslandsKontaktens læsere:

Mange tak for artiklen om M1B. Den er interessant, fordi ingen, så vidt jeg ved, endnu har studeret stempelets klokkeslæt m.v. Jeg kan tilføje, at jeg har en regning fra Krag's Maskinfabrik dateret 26.8.65, hvor der leveres et nyt datostempel til poststempelmaskinen.

Med afsendelsesdato fra Norge d. 26.8 er en anvendelsesdato 2.9. meget tidlig skønt teknisk set mulig. Jeg tror dog, at der er tale om en forkert datoindstilling af stemplet. Har i mere end ét eksemplar anvendt 2.9? (Svaret er desværre - nej.)

Sidstedagsanvendelsen af M1A d. 5.9.65 fremkom ud fra et stort materiale, og jeg kan ikke tilføje yderligere. Sådanne studier er efter min opfattelse meget interessante og bør fortsættes.

Vi takker for Thor Thorsteins kommentarer og sender udfordringen med at finde yderligere interessante oplysninger om datoer og klokkeslæt m.v. i M1B stemplet videre til IslandsKontaktens læsere. Denne gang er vi nemlig sikre på, at næsten alle har et godt materiale til brug for fortsatte studier.

Efterårets auktioner.

Ud over at vi søger yderligere viden om vor kære hobby, søger vi også nyt spændende materiel til vore samlinger. I den retning gav efterårets auktioner gode muligheder for nyerhvervelser.

Det startede med Föreningen Islandssamlarna's auktion d. 9. oktober 1999. Det er imponerende, at Johnny Perners endnu engang var i stand til at præsentere et så flot materiale i god opsætning. Hvis du endnu ikke er medlem af Föreningen Islandssamlarna, er alene Johnny's auktionskataloger en nødvendig begrundelse for et medlemskab. Oven i det får du så hvert år 4 numre af Rapport med en lang række spændende artikler. De kan bare de svenskere ! Henvendelse om medlemskab kan rettes til:

Per-Olof Abrahamsson, Söderberga Allé 38, 162 51 Vällingby 7, Sverige.

Både Postiljonen og Thomas Høiland afholdt auktioner i oktober. Denne gang var det især Thomas Høiland, der havde udsøgt islandsk materiel til salg, idet dette firma solgt Dr. Gene Scott's samling af klassisk Island. Prismæssigt viste det sig at blive en succes ud over alt, hvad der tidligere er set. Lot nr. 5682, 1873, 2 skilling blå og parstykke 3 skilling grå på et unikt brev sendt fra Reykjavík 17.6.(1876) til København blev således solgt for et hammerslag på 800.000 DKR. + auktionsomkostninger. Også de af mange øvrige objekter, som var af topkvalitet, gik til hidtil uhørt høje priser, medens objekter i dårligere kvalitet kunne erhverves til et mere behersket prisniveau. Både det unikke skillingsbrevet og en lang række af de øvrige sjældenheder blev tilsyneladende købt til den samme samler gennem en agent. Køberens navn er imidlertid endnu ukendt, og vi er derfor flere, der spændt afventer, om der er en ny guldmedaljesamling på vej til en af de kommende internationale udstillinger.

Kommentarer til det nye "Facit 2000 special" og specialkataloger mere generelt.

Der er i år grund til at glæde sig over, at der i Facit er foretaget en grundlag ajourføring af prisniveauet for de sjældneste nummerstempler. Generelt har det ført til prisforhøjelser for en række af de dyreste stempler, men der er dog også visse nedsættelser. Der har desværre indsneget sig en enkelt grov fejl for N2-252, som er noteret til blot 100 SEK. For ægte brugsanvendelser af dette stempel fra før ca. 1960 ville 1.800 SEK nok have været mere passende.

Som en nyskabelse er der for stempler, der er almindelige i én periode og sjældne i en anden, indført-differentierede priser. F.eks. er N1a-84 almindelig anvendt i Siglufjörður fra 1903 - 09, men sjælden anvendt i Fell fra 1911. I Hans Hals's samling var der således i alt 171 aftryk af N1a-84, hvoraf hele 167 syntes at være fra Siglufjörður, medens kun 4 med sikkerhed kunne siges at stamme fra Fell. Tidligere var prisen fælles, men nu er prisen differentieret med 20 SEK for Siglufjörður og 600 SEK for Fell.

Endnu er der kun få specialister, som interesserer sig for nummerstempler anvendt i skæve perioder, men tit skaber ny viden øget interesse, så forhåbentlig vil de differentierede priser kunne virke stimulerende for den stigende interesse for posthistorie og det at samle på islandske poststempler.

Fra IslandsKontakten's side vil vi gerne efterlyse kommentarer til de nye prisniveauer og til de dertil hørende prisdifferentieringer, og såfremt der kommer tilkendegivelser fra læserne, vil vi vende tilbage til emnet i et kommende nummer af IslandsKontakten.

I det næste nummer af IslandsKontakten vil vi gerne følge op med et forslag til hvordan omtalen af de ældste islandske poststempler kan forbedres.

Derudover vil vi gerne komme med et forslag til, hvordan man kan begynde på at katalogisere brotypestempler.

Hvis du har interesse i at være med til at lave et indlæg om et af disse emner, er du velkommen til at kontakte redaktøren, som gerne fremsender et udkast til omtalen i det næste nummer af IslandsKontakten.

IslandsKontakt nr. 35.

Det næste nummer af IslandsKontakten planlægges udsendt i marts, så redaktøren vil meget gerne have dit indlæg inden udgangen af februar.

Godt nytår til alle vore læsere !